

Eerste Kamer der Staten Generaal
Aan de leden van de Vaste commissie voor
Veiligheid en Justitie
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Datum	28 februari 2013	Contact	mevr. mr. T.H.C. (Tineke) Donga
Ons kenmerk	B28022013TD	Telefoon	030-27 39 624
Onderwerp	voorbereiding wetsvoorstel forensische zorg 5 maart	E-mail	tdonga@vgn.nl

Geachte leden van de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), de branchevereniging van zorgaanbieders van gehandicaptenzorg, wil voor de voorbereiding van de Wet forensische zorg (Wfz) door uw commissie graag haar punten naar voren brengen waarover zij zich zorgen maakt en vragen heeft. De belangrijkste aandachtspunten betreffen de zorgcontinuïteit voor mensen met een verstandelijke beperking en de vergaande bevoegdheden van de minister.

Zorgcontinuïteit voor de doelgroep forensische patiënten met een verstandelijke beperking

Binnen de verstandelijk gehandicaptenzorg komen cliënten voor met complexe problematiek. Een aantal van hen heeft bijvoorbeeld een (lichte) verstandelijke beperking met daarbij ernstige gedragsstoornissen en/of psychiatrische stoornissen. Hun problematiek van gedragsstoornissen en/of psychiatrische stoornissen gaat vaak gepaard met risicovol grensoverschrijdend gedrag. De problematiek is bovendien ingewikkeld doordat er sprake kan zijn van ontwrichte sociale relaties. Vaak wordt de lichte verstandelijke beperking niet of veel te laat onderkend. Wij menen dat bij continuïteit van een adequaat aanbod van ondersteunende zorg en behandeling door zorgaanbieders van gehandicaptenzorg de kans op recidive afneemt.

Zorgcontinuïteit

Wij zien nog enkele knelpunten waardoor de noodzakelijke zorgcontinuïteit tussen forensische en reguliere zorg voor de doelgroep van mensen met een verstandelijke beperking onvoldoende gewaarborgd is. Met de regeling in artikel 2.5 Wfz over aansluitende zorg wordt namelijk niet voorzien in de situatie dat het vervallen van de forensische titel niet altijd goed te prognosticeren is en aansluiting op AWBZ zorg niet tijdig geregeld kan worden.

Dan knelt het dat er geen tijdelijk vangnet is om de forensische patiënt in zorg te houden bij gebrek aan vergoeding voor de zorglevering door de aanbieder. Een ander knelpunt is dat er aansluitend op de forensische zorg (nog) geen plaats is voor de betrokken gehandicapte in de reguliere AWBZ zorg, wat veroorzaakt wordt door een gebrek aan financiële dekking voor de noodzakelijke zorg. Dit ontstaat omdat de aanbieder van gehandicaptenzorg in de AWBZ het risico draagt van overproductie, ook als die door onverwachte instroom van de forensische cliënt veroorzaakt wordt. In de Wfz zou bijvoorbeeld een verplichting tot nazorg door de minister moeten komen. Dit kan bijvoorbeeld doordat de zorgaanbieder de gehandicapte tijdelijk bij zich in zorg houdt en dat dit door de minister bekostigd wordt in afwachting van plaatsing in de reguliere zorg.

Het gebrek aan zorgcontinuïteit zal nog nijpender worden door de voorgenomen overheveling van de AWBZ begeleiding naar de gemeenten en meer nog door de voorgenomen nieuwe ingrepen van de overheid voor de verblijfszorg in de AWBZ voor het jaar 2015. Hierdoor worden doelgroepen van gehandicapten, die onder het huidige regime een AWBZ indicatie zouden verkrijgen met recht op verblijfszorg en behandeling, aangewezen op ondersteuning door gemeenten op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Wfz voorziet voor deze gehandicapte cliënten niet in enige vorm van continuïteit van de voor hen noodzakelijke begeleiding. Kortom, hoewel de Wfz wel de ambitie heeft die zorgcontinuïteit te regelen voorzien wij dat dit feitelijk niet gebeurt. Wij verzoeken u dit punt bij uw behandeling mee te nemen en vragen te stellen aan de minister:

Hoe onder de werking van de Wfz de continuïteit van zorg gewaarborgd wordt in geval van wachtlijstproblematiek op het grensvlak van forensische zorg en AWBZ zorg en de Wmo.
--

Bevoegdheden van de minister

In artikel 3.3 van de Wfz worden vergaande bevoegdheden van de minister geregeld. Deze bevoegdheden heeft de minister ten aanzien van de in het Besluit forensische zorg aan te wijzen instellingen. Wij hebben principiële bezwaren tegen de (te) vergaande bevoegdheden. De minister heeft vele 'petten' (zorginkoper, indicatie en plaatsing). Wij zien geen gegronde reden voor de minister om binnen de privaatrechtelijke rechtsverhouding te moeten beschikken over deze bevoegdheden. Deze wettelijke bevoegdheden zijn volgens de VGN ook strijdig met een systematiek van privaatrechtelijke contractering. De bevoegdheden grijpen naar onze mening ontoelaatbaar ver in in de aansturing van een instelling voor gehandicaptenzorg.

Daarnaast is onduidelijk op grond van welke criteria een bijzondere aanwijzing gaat plaatsvinden en of dit betekent dat een gedeelte van de zorginstelling als forensische instelling voor de verpleging van ter beschikking gestelden wordt aangewezen. Bij aanbieders van gehandicaptenzorg komt het bovendien voor dat cliënten met verschillende titels, zowel forensisch als niet forensisch, bij elkaar zitten. Naast onze principiële bezwaren ontstaat hierdoor ook een onwerkbaar situatie vanuit het oogpunt van noodzakelijke zorgverlening. Wij verzoeken u vragen te stellen aan de minister:

Op grond van welke criteria kan een aanwijzing plaatsvinden en betekent dit dat een gedeelte van de zorginstelling als forensische instelling voor de verpleging van ter beschikking gestelden kan worden aangewezen.

Hoofdstuk 7, artikel 7.4 toepasselijkheid voor de gehandicaptenzorg

In artikel 7.4 wordt geregeld dat, na van kracht worden van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, aan artikel 2.3 drie leden worden toegevoegd met betrekking tot de bevoegdheid van de officier van justitie om zorg voort te zetten. Hierin wordt steeds expliciet verwezen naar de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. Het is onduidelijk of deze situaties zich niet ook voordoen bij verstandelijk gehandicapten en waarom hier niet geschakeld wordt naar de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten. Wij verzoeken u om aan de minister te vragen:

Te verduidelijken waarom voor de bevoegdheden van de officier van justitie in artikel 7.4 alleen verwezen wordt naar de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en niet naar de Wet zorg en dwang.

De Wfz is een wet waarbij belangrijke onderdelen nader uitgewerkt worden in een algemene maatregel van bestuur, aangeduid als het 'Besluit forensische zorg'. Dit geldt onder andere voor de indicatie. De VGN vindt het met name van groot belang dat de deskundigheid gewaarborgd wordt die nodig is voor de indicatie van verstandelijk gehandicapten met gedragsstoornissen. In de reguliere psychiatrie gebruikt men cognitief gerichte psychiatrische methodieken, die niet aansluiten bij de cognitieve en sociaal adaptieve vaardigheden die verstandelijk gehandicapten met gedragsstoornissen hebben. Verder betreft het Besluit ook de spelregels van zorginkoop alsook het al eerder genoemde criterium voor de bijzondere aanwijzing. Kortom op dit moment is de impact van dit Besluit niet duidelijk, maar is onze verwachting dat dit Besluit forensische zorg verstrekkend is. Wij vinden dat de Eerste en Tweede Kamer voorafgaand aan de invoering van dit Besluit en bij elke wijziging daarvan tevoren betrokken zouden moeten worden. Dit door van de minister een toezegging te vragen, maar meer waarborg biedt naar onze mening dat een zogeheten voorhangprocedure in de wet zou worden opgenomen.

pagina 4

ons kenmerk 28022013TD

Wij vragen u:

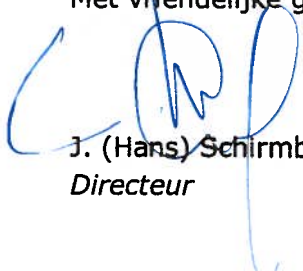
Om een motie in te dienen zodat er een voorhangprocedure bij het Besluit forensische zorg van toepassing is of van de minister de toezegging te vragen om, voorafgaand aan de invoering van het Besluit en vóór iedere wijziging, de Eerste en Tweede Kamer te betrekken

Beroepsgeheim en weigerende observandi

Tenslotte willen wij opmerken dat de procedure voor inzage van dossiers bij weigerende observandi weliswaar met meer waarborgen omkleed is, dit onverlet laat dat het beroepsgeheim van de hulpverlener wordt doorbroken. Als gevolg hiervan zullen sommige cliënten zorg gaan mijden, wat ons zorgen baart.

Wij zijn graag bereid om eventuele vragen van uw kant te beantwoorden of toelichting te geven. U kunt hiervoor contact opnemen met Tineke Donga, 030-2739 624 of per mail tdonga@vgn.nl.

Met vriendelijke groet,

J. (Hans) Schirmbeck
Directeur